

**INFORMACJE BIURA MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ NA TEMAT
FUNKCJONOWANIA PODSTAWOWYCH RYNKÓW ROLNYCH, PRAC ZARZĄDU
I NOWYCH AKTÓW PRAWNYCH.
DANE OPRACOWANO ZA MIESIĄC LISTOPAD 2019 R.**

Rynek zbóż

Do końca listopada z naszych portów wypłynęło już 845 tys. ton pszenicy. W związku z mniejszymi chęciami do sprzedaży ze strony rolników eksporterzy mieli większe problemy z zakupami pod załadunki statków i podnosili ceny. Za pszenicę dostarczoną do portów płacili 780-790 zł/t. Przetwórcy nie są jednak gotowi tyle płacić co eksporterzy. Ich zainteresowanie jednak trochę rośnie i pod koniec listopada płacili za pszenicę konsumpcyjną najczęściej 690-707 zł/t. Na północy kraju często pszenica paszowa była w cenie konsumpcyjnej, bo klasycznej paszówki tutaj nie ma. Jednak w całym kraju ceny pszenicy paszowej były bardzo zróżnicowane, najczęściej mieściły się w zakresie 694-717 zł/t.

Wraz ze wzrostem cen pszenicy rosła także cena pszenżyta, ponieważ coraz mniej było pszenicy paszowej w handlu, to firmy paszowe i hodowcy kierowali swe zainteresowanie na pszenżyto. Firmy paszowe oferowały 618 zł/t dostarczonego pszenżyta. Na punktach skupu oferowane były ceny najczęściej w zakresie 615-620 zł/t.

Jęczmień to zboże, które wciąż ma największe perspektywy wzrostu cen. Ceny najczęściej płacone były na poziomach 620-660 zł/t. Kukurydza zaraz po żniwach jest najstabilniejsza w cenie. Powszechny poziom cenowych propozycji wynosi 594-629 zł/t suchego ziarna. Ostatni kupujący mokre ziarno kukurydzy o wilgotności 30% oferują po 400-450 zł/t.

Towar	Rodzaj ziarna	Polska				Polska południowo-wschodnia			
		2019-12-01	2019-11-24	2019-11-17	2019-11-03	2019-12-01	2019-11-24	2019-11-17	2019-11-03
Pszenica	konsumpcyjna	706	707	690	693	697	684	674	678
	paszowa	717	712	708	694	669	657	659	659
Żyto	konsumpcyjne	579	561	569	561	nld	nld	nld	nld
	paszowe	569	565	555	569	nld	--	nld	--
Jęczmień	konsumpcyjny	659	620	666	626	--	--	nld	--
	paszowy	665	651	656	648	nld	625	nld	nld
	browarniany	749	691	730	727	--	--	--	--
Kukurydza	paszowa	629	629	624	594	634	633	629	597
Owies	konsumpcyjny	622	628	630	618	--	--	--	--
	paszowy	595	nld	nld	nld	--	--	--	--
Pszenżyto	paszowe	619	621	615	618	622	622	616	613

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

W analizowanym okresie ceny min/max targowiskowe w Małopolsce kształtowały się następująco:

Miejscowość	Jęczmień	Kukurydza	Owies	Pszenica
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt
<i>Proszowice</i>	60	-	-	62
<i>Sucha Beskidzka</i>	90	100	80	95
<i>Wolbrom</i>	68-70	85	60	68-70
<i>Wadowice</i>	70-80	80-90	60-66	80-88
<i>Krzeszowice</i>	70	-	-	75
<i>Skala</i>	63-65	-	60	65-70

Źródło: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Rynek trzody chlewnej

Na rynku brakowało żywca wieprzowego do uboju. Cena tuczników dalej pięła się w górę. Wzrost ceny wyniósł 10-20 groszy za kilogram, tym samym osiągając poziom niespotykany w ciągu ostatnich lat. Szczególnie małe zakłady podbijają ceny walcząc o surowiec. Duże zakłady, w przypadku ograniczonej liczby tuczników na rynku, zmniejszają uboje. Należy spodziewać się dalszego wzrostu cen ze względu na podwyżkę cen niemieckich oraz wysokiego kursu Euro. Według danych w listopadzie średnia cena skupu półtuszy w klasie E osiągnęła poziom 7,57 zł netto za kilogram. Ceny wahały się w granicach 7,40 - 7,80 zł netto za kilogram. Warto nadmienić, że były to wartości niespotykane od 2013r. rekord (7,36 zł netto) pochodzi z sierpnia 2013 roku. Rekordowe są również ceny świń w wadze żywej: w listopadzie średnia cena skupu żywca wynosiła 5,80 zł netto za kilogram a ceny w poszczególnych zakładach wahały się w granicach 5,20 - 6,20 zł netto za kilogram. Niewykluczone, że w kwestii podwyżek cen rynek nie powiedział jeszcze ostatniego słowa.

Ceny zakupu tuczników wg EUROP

Klasa półtuszy wieprzowych	Polska				Polska południowo- wschodnia			
	CENA [zł/tonę] masa poubojowa ciepła [MPC]							
	2019-12-01	2019-11-24	2019-11-17	2019-11-03	2019-12-01	2019-11-24	2019-11-17	2019-11-03
Klasa S	7 957	7 734	7 572	7 559	7 965	7 700	7 552	7 517
Klasa E	7 822	7 600	7 454	7 429	7 856	7 627	7 467	7 409
Klasa U	7 462	7 253	7 094	7 072	7 503	7 329	7 148	7 118
Klasa R	7 112	6 906	6 740	6 745	7 053	6 816	6 705	6 699
Klasa O	6 223	6 106	6 024	5 944	6 410	6 305	6 025	6 127
Klasa P	5 933	5 734	5 894	5 704	*	*	5 724	*
Klasa S-P	7 957	7 734	7 572	7 559	7 965	7 700	7 552	7 517

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Średnia cena sprzedaży prosiąt na targu w Wadowicach

Targowisko	CENA [zł/para]		
	01-07.11.2019	08-14.11.2019	22-28.11.2019
Wadowice	560	600	600

Rynek żywca wołowego

Stawki na rynku skupu bydła rzeźnego konsekwentnie pną się w górę. Progres przebiega jednak bardzo wolno i wątpliwym jest, by cenniki osiągnęły poziom z analogicznego okresu ubiegłego roku. W ostatnim tygodniu listopada w notowaniach widoczne były niewielkie podwyżki cen. Od notowania z 5 listopada br. stawki za byka wzrosły przeciętnie o 0,11 zł/kg (żywiec) i 0,25 zł/kg (wbc). W tym czasie jałówki zyskały 0,06 zł/kg (żywiec) i 0,15 zł/kg (wbc). W ciągu miesiąca średnia cena krów wzrosła o 0,08 zł/kg (żywiec), a w wadze bitej ciepłej stawka nie uległa zmianie. Mimo, iż stawki w ostatnich tygodniach regularnie rosną, to jednak poziom cen z analogicznego okresu ubiegłego roku nadal jest zdecydowanie niższy.

Ceny skupu bydła rzeźnego w wadze żywej:

Ceny byków: 5,30-8,10 (9,50) zł/kg, średnia: **6,77 zł/kg** (26.11.2019: 6,75 zł/kg);

Ceny jałówek: 4,50-8,00 (9,50) zł/kg, średnia: **6,60 zł/kg** (26.11.2019: 6,58 zł/kg);

Ceny krów: 2,00-6,20 zł/kg, średnia: **4,74 zł/kg** (26.11.2019: 4,72 zł/kg).

Ceny skupu bydła rzeźnego na WBC:

Ceny byków: 11,40-13,80 zł/kg, średnia: **12,34 zł/kg** (26.11.2019: 12,29 zł/kg);

Ceny jałówek: 11,40-14,00 zł/kg, średnia: **12,55 zł/kg** (26.11.2019: 12,53 zł/kg);

Ceny krów: 6,80-12,00 zł/kg, średnia: **10,58 zł/kg** (26.11.2019: 10,58 zł/kg).

Rynek drobiu

Średnie ceny skupu drobiu rzeźnego w listopadzie 2019 r.

TOWAR	Cena zł/tona
Kurczęta typu brojler	3159-3319
Indory	6068-6300
Indyczki	5740-5793
Kaczki typu brojler	4361-4385
Gęsi tuczone	8250-9073

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Mimo, że ceny skupu kurcząt rzeźnych są nieco wyższe niż przed rokiem, to jednak producenci nie są zadowoleni. Wyższe stawki skupu nie rekompensują im rosnących kosztów produkcji. Aktualnie możemy oczekiwać, że wycena brojlerów ustabilizuje się w najbliższej perspektywie na poziomie ok. 3 zł/kg. Nadzieją dla producentów jest przyzwoita sytuacja na rynku mięsa drobiowego w Unii Europejskiej, która hamuje spadki cen na rynku krajowym.

Końcem listopada średnia cena skupu kurcząt rzeźnych utrzymała się na poziomie delikatnie przekraczającym 3 zł/kg.

Skup kurczak brojler:

wolny rynek: 2,90 - 3,20 zł/kg (średnia: 3,03 zł/kg na podstawie informacji z 17 ubojni na terenie całego kraju).

kontraktacja: 3,10 - 3,25 zł/kg (średnia: 3,20 zł/kg na podstawie informacji z 8 ubojni).

Sprzedaż kurczak tuszka

hurt: 4,50 – 5,30 zł/kg (średnia 4,75 zł/kg, na podstawie informacji z 14 ubojni na terenie całego kraju).

Średnie krajowe ceny skupu i sprzedaży jaj spożywczych – listopad 2019 r.

CENY SPRZEDAŻY		
TOWAR	Kategorie wagowe	Cena w zł/100 szt.
Jaja spożywcze klasy A	XL	45,99-48,04
Jaja spożywcze klasy A	L	39,4-42,70
Jaja spożywcze klasy A	M	33,50-37,82
Jaja spożywcze klasy A	S	23,60-25,77

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Rynek mleka

Na rynku krajowym w trzecim tygodniu listopada 2019 r. zaobserwowano obniżkę cen masła. Zakłady mleczarskie monitorowane w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w dniach 18–24.11.2019 r. za masło w blokach uzyskiwały 15,71 zł/kg, czyli mniej o 2% niż tydzień wcześniej i o 4% niż przed miesiącem. Cena zbytu masła konfekcjonowanego ukształtowała się w granicy 18,28 zł/kg, tj. o 1% mniejszym niż w poprzednim notowaniu, ale o 2% większym niż miesiąc wcześniej. Masło w blokach było tańsze niż przed rokiem o 21%, a masło konfekcjonowane – o 16%.

Zwyczajowe trendy wykazują ceny mleka w proszku. W trzecim tygodniu listopada 2019 r. cena zbytu odtłuszczonego mleka w proszku osiągnęła granicę 10,20 zł/kg, a zatem wyższy o 1% niż tydzień wcześniej i o 6% niż przed miesiącem. Cena pełnego mleka w proszku wyniosła 12,59 zł/kg i była większa o 2% niż w poprzednim tygodniu i o 1% niż w analogicznym okresie października br. W porównaniu z notowaniami sprzed roku OMP było droższe o 54%, a PMP – o 6%.

TOWAR	Cena zł/100kg			
	2019-11-03	2019-11-10	2019-11-17	2019-11-24
Masło Ekstra w blokach	1621	1612	1608	1571
Masło Ekstra konfekcjonowane	1848	1819	1848	1828
Mleko odtłuszczone w proszku	987	979	1007	1020
Mleko pełne w proszku	1208	1225	1231	1259
Ser Edamski	1312	1319	1334	1319
Ser Gouda	1341	1368	1382	1355

Rynek owoców i warzyw

W porównaniu z rokiem ubiegłym zbiory jabłek spadły o około 25%. Spowodowało to wzrost cen wszystkich odmian tych owoców. Na rynkach hurtowych w zależności od odmiany trzeba było zapłacić 2-3 zł/kg. Krajowe gruszki Konferencja i Lukas kosztowały 3-3,75 zł/kg, importowane około 4,5 zł/kg. Znacznie gorzej wyglądały ceny jabłek przemysłowych: pod koniec miesiąca stawki wynosiły 45 gr/kg, za odmianę Golden z przeznaczeniem na przecięry można było uzyskać 60 gr/kg.

Listopad to miesiąc, w którym sukcesywnie wzrasta podaż importowanych owoców, takich jak mandarynki 4-6,5 zł/kg, pomarańcze 4-6 zł/kg, grapefruity 3,75-6 zł/kg, cytryny 4-6 zł/kg, winogrona 5,75 – 7,5 zł/kg (dane z Rynku Hurtowego w Broniszach).

Już drugi rok z rzędu występująca susza spowodowała znaczny spadek plonów warzyw. W tym roku już w czerwcu było bardzo gorąco, natomiast końcówka sezonu była nieco lepsza. Tegoroczne zbiory wczesnych warzyw były zdecydowanie niższe, co znalazło odzwierciedlenie w ukształtowaniu się bardzo wysokich cen. Ekspertki przewidują, że do końca sezonu ceny będą podobne albo nieco niższe niż w pierwszej połowie roku 2019 r.

Warunki w drugiej połowie okresu wegetacyjnego były bardziej sprzyjające roślinom. Dobrze poradziły sobie rośliny korzeniowe, których podaż na rynku wzrosła. Za wzrostem podaży podąża spadek cen. I tak w porównaniu z ubiegłym rokiem najbardziej staniała pietruszka - cena w skupie nieznacznie przekraczała 2 zł/kg, a przed rokiem wynosiła niemal 6 zł/kg. W ciągu roku prawie o połowę spadły ceny marchwi i cebuli. Marchew kosztowała w hurcie 0,6- 0,70 zł/kg. Cebula około 1 zł/kg. Staniała też kapusta. Cenę sprzed roku utrzymały buraki.

Ceny wybranych owoców i warzyw na targowiskach w Małopolsce – listopad 2019r.

Towar	Jm	Plac hurtowy Rybitwy	Kraków St. Kleparz	Wolbrom	Wadowice	Krzeszowice	Skala	Oświęcim
Buraki ćwikłowe	zł/kg	0,66-0,80	3,00	0,50	1,20-2,00	2,00	2,00	2,00-3,00
Cebula	zł/kg	1,2-1,3	3,00	1,00-1,20	2,00-2,50	2,50-2,80	1,80-2,50	3,00
Ziemniaki	zł/kg	2,00	2,00	0,95-1,10	2,00-2,20	1,50	1,00-1,50	2,50
Jabłka	zł/kg	1,33	3,50-4,00	2,5-3,5	2,50	3,00	3,00	3,00-3,50
Kalafior	Szt.	2,5-3,00	4,00-5,00	3,50-3,00	-	4,00-4,50	3,50-4,00	4,00-5,00
Ogórki	zł/kg	4,5-8,00	7,00-10,00	-	6,00	5,50-7,00	7,50-12,00	7,00
Pomidory	zł/kg	3,3-7,00	6,00-7,00	4,50	7,00-9,00	5,00-6,00	6,00	6,00-7,00
Marchew	zł/kg	0,6-0,7	3,00	0,60	1,80-2,00	2,00	2,00	2,00-3,00
Pieczarki	zł/kg	6,00	9,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00-8,00
Pietruszka	zł/kg	2,3-2,5	5,0-6,00	1,20	11,00-14,00	4,50-5,00	4,00-4,50	6,00-8,00
Seler	zł/kg	2,00-2,20	5,00	1,10-1,20	6,00	4,00-5,00	4,00-4,50	5,00-6,00
Papryka czerwona	zł/kg	3,50	6,00-10,00	3,00-3,50	10,00	5,00	5,00	5,00-7,00
Pory	Szt.	1,20-1,40	3,00	0,80	2,00-3,00	2,00-2,50	2,00-2,50	2,00-3,50

Źródło: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Informacja o aktach prawnych dotyczących rolnictwa, które ukazały się w miesiącu listopadzie 2019 r.:

Dz.U. 2019 poz. 2042	obowiązujący	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych
Dz.U. 2019 poz. 2087	obowiązujący	Ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska
Dz.U. 2019 poz. 2161	obowiązujący	Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt
Dz.U. 2019 poz. 2166	obowiązujący	Ustawa z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw
Dz.U. 2019 poz. 2178	obowiązujący	Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

Dz.U. 2019 2183	obowiązujący	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Dz.U. 2019 poz. 2207	obowiązujący	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 listopada 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Dz.U. 2019 poz. 2228	obowiązujący	Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie korzystania z usług doradczych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty
Dz.U. 2019 poz. 2333	akt jednora-zowy	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2020 r.

AKTUALNOŚCI:

ARiMR

***Od 29 listopada do 28 grudnia 2019 r. rolnicy gospodarujący na obszarach cennych przyrodniczo mogą składać w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wnioski o przyznanie pomocy na „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”.

Takie wsparcie, finansowane z PROW 2014-2020, może otrzymać rolnik, jeżeli m.in. w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, łączna powierzchnia trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych położonych na obszarze Natura 2000 wynosi co najmniej 1 ha. Pomoc przyznaje się w formie refundacji części kosztów poniesionych na realizację inwestycji. Standardowa wysokość dofinansowania to 50 proc., w przypadku młodego rolnika - 60 proc. Limit pomocy przypadający na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo wynosi 500 tys. zł. Wysokość wsparcia zależy od rodzaju realizowanej inwestycji. W przypadku budowy lub modernizacji budynków inwentarskich lub adaptacji innych budynków na budynki inwentarskie można otrzymać maksymalnie 500 tys. zł. Natomiast w przypadku realizacji pozostałych inwestycji, np. zakupu maszyn do utrzymania trwałych użytków zielonych, urządzeń do pojenia zwierząt czy przechowywania pasz, można ubiegać się o wsparcie do 200 tys. zł.

***20 listopada 2019 r. był ostatnim dniem na złożenie wniosków o przyznanie pomocy na „Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych”. Nabór trwał od 7 października, a wnioski można było składać w oddziałach regionalnych ARiMR. Wsparcie finansowane jest z PROW 2014-2020. Na razie do ARiMR wpłynęło 459 wniosków o przyznanie pomocy w wysokości ok. 192 mln zł.

***Po raz drugi w tym roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uruchamia z PROW 2014-2020 pomoc dla rolników, którzy ponieśli w gospodarstwach straty spowodowane klęskami żywiołowymi lub wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Wnioski o wsparcie finansowe można składać w ARiMR od 27 sierpnia do 31 grudnia 2019 r. Warto złożyć je jak najszybciej. Pomoc przyznawana jest bowiem według kolejności wpływu wniosków do Agencji.

O przyznanie pomocy w ramach działania „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” mogą ubiegać się dwie grupy rolników. Pierwszą stanowią ci gospodarze, którzy ponieśli straty spowodowane przez co najmniej jedną z następujących klęsk żywiołowych: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna. Drugą grupą, która będzie mogła skorzystać z pomocy, są rolnicy, którzy w celu zwalczania ASF, musieli wybić świnie lub zniszczyć ich zwłoki.

Straty w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich czy rybach muszą wynosić co najmniej 30 proc. średniej rocznej produkcji rolnej oraz straty muszą dotyczyć składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów kwalifikujących się do udzielenia wsparcia. Wysokość poniesionych strat z powodu wystąpienia klęski szacuje komisja powołana przez wojewodę. Na tej podstawie określana jest wysokość pomocy, jaką może otrzymać rolnik. Jednocześnie wsparcie nie może przekroczyć limitu pomocy, który w całym okresie realizacji PROW 2014-2020 wynosi do 300 tys. zł na beneficjenta i gospodarstwo. Refundacji podlega do 80 proc. kosztów kwalifikowalnych.

Jeżeli zniszczony składnik gospodarstwa był ubezpieczony, wysokość pomocy pomniejsza się o kwotę odszkodowania uzyskanego z tytułu jego ubezpieczenia. Z kolei, jeżeli rolnik nie zawarł umowy obowiązkowego ubezpieczenia upraw ważnej na dzień wystąpienia szkody w gospodarstwie, a będzie ubiegał się o pomoc na odtworzenie plantacji chmielu, sadów, plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, wówczas kwotę pomocy na odtworzenie tego składnika, pomniejsza się o połowę.

***Rolnicy i ich małżonkowie, którzy zajmują się lub chcą podjąć działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego mogą ubiegać się o wsparcie w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wnioski na tzw. małe przetwórstwo można składać do 20 grudnia 2019 r.

Rolniczy handel detaliczny (RHD), umożliwia rolnikowi sprzedaż żywności wyprodukowanej i przetworzonej we własnym gospodarstwie bezpośrednio konsumentowi. Odbywa się to z pominięciem pośredników, co pozwala uzyskiwać lepsze ceny za sprzedawane produkty rolno-spożywcze. RHD jest więc dobrym sposobem na zwiększenie dochodów rolniczych rodzin. Również ARiMR oferuje pomoc na rozwój tego typu działalności na wsi. Realizowana jest ona z budżetu PROW 2014-2020 w ramach „**Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój**”.

O pomoc w Agencji mogą ubiegać rolnicy lub ich małżonkowie, ubezpieczeni w KRUS z mocy ustawy w pełnym zakresie, którzy już prowadzą lub zamierzają prowadzić działalność przetwórczą i sprzedaż produktów przetworzonych w ramach RHD. Lista produktów przetwarzanych i jednocześnie zbywanych (wymóg łączny) obejmuje w tym przypadku m.in. przetwory z owoców i warzyw, np. soki, dzemy, kiszonki, marynaty, koncentraty; przetwory zbożowe: mąki, kasze, płatki, otręby; oleje; wędliny; produkty mleczne, np. jogurty, sery, śmietana.

Należy zaznaczyć, że do prowadzenia rolniczego handlu detalicznego nie jest wymagane uzyskanie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Wsparcie jest przyznawane w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji. Maksymalna kwota pomocy wynosi 100 tys. zł.

Warto podkreślić, że dofinansowanie nie obejmuje zakupu środków transportu oraz używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Premiuje ona m.in. młodych rolników, inwestycje innowacyjne, uczestnictwo w unijnych lub krajowych systemach jakości. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy.

Wnioski można składać w oddziałach regionalnych ARiMR.

KRUS

***Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od 1 grudnia 2019 r. ulegają zmianie kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczeń emerytalno-rentowych.

Od 1 grudnia 2019 r. kwoty przychodu powodujące zmniejszenie/zawieszenie emerytury lub renty wynoszą odpowiednio:

- 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia tj. **3 452 zł 20 gr**,
- 130% tego wynagrodzenia, tj. **6 411 zł 10 gr**.

Nowe kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie/zawieszenie emerytury lub renty ogłosił komunikatem z dnia 21 listopada 2019 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z ogłoszeniem przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za III kwartał 2019 r. (4 931 zł 59 gr).

Z prac Zarządu i biur MIR:

Odbyły się dwa posiedzenia Zarządu w dniach: 12 i 27 listopada.

W dniu 12 listopada odbyły się posiedzenia Komisji Rewizyjnej oraz Budżetowej, mające na celu ocenę pracy Zarządu w 2019 r., propozycję nowelizacji budżetu na 2019 r. oraz projektu budżetu na rok 2020.

Przedstawiciele Izby oraz pracownicy uczestniczyli w spotkaniach:

5.11.2019 r. – posiedzenie Rady ds. Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich przy Krajowej Radzie Izb Rolniczych – Warszawa,

7.11.2019 r. - Posiedzenie RP MIR w Brzesku,

8.11.2019 r. – Posiedzenie Rady Rynku Pracy przy Urzędzie Miasta Krakowa,

13.11.2019 r. – Posiedzenie RP MIR w Dąbrowie Tarnowskiej,

14.11.2019 r. – Posiedzenie RP MIR w Myślenicach. Po zakończeniu posiedzenia odbyło się spotkanie z członkami Komisji Rolnictwa, Promocji i Rozwoju Powiatu Myślenickiego, którego celem było określenie zakresu i możliwości współpracy pomiędzy Zarządem Powiatu Myślenickiego, Małopolską Izbą Rolniczą oraz PZDR w Myślenicach,

14.11.2019 r. - Kurs z zakresu ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania oraz kwalifikacji osób do przeprowadzania uboju poza rzeźnią na użytek własny – Rabka Zdrój,

15.11.2019 r. – Spotkanie w siedzibie Instytutu Zootechniki PIB w Balicach pt. „Mobilne Centrum Analizy Mleka”,

16.11.2019 r. – Powiatowy Konkurs Potraw Regionalnych „O Złotą Warzechę” – Lachowice,

18.11.2019 r. – Posiedzenie RP Nowy Sącz,

18.11.2019 r. – Posiedzenie RP MIR w Proszowicach,

18.11.2019 r. – Warsztaty z decoupage metodą transferu – Podolsze powiat oświęcimski,

18.11.2019 r. – Szkolenie dot. aktualnych przepisów KRUS - Podolsze powiat oświęcimski,

19.11.2019 r. - Wyjazd do kombinatu rolniczego Kietrz na Opolszczyźnie, w wyjeździe uczestniczyło 60 osób z powiatu brzeskiego, bocheńskiego, tarnowskiego i dąbrowskiego,

19.11.2019 r. - Kurs z zakresu ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania oraz kwalifikacji osób do przeprowadzania uboju poza rzeźnią na użytek własny - biuro MIR w Wadowicach,

20-21.11.2019 r. – Spotkanie Zarządów Wojewódzkich Izb Rolniczych VI kadencji w Jachrance. Głównym tematem dyskusji były propozycje zwiększenia kompetencji izb rolniczych,

21.11.2019 r. – Walne Zgromadzenie MRH S.A. w Tarnowie,

22.11.2019 r. – Posiedzenie RP Limanowa,

23.11.2019 r. – 70-lecie Koła Łowieckiego „Cietrzew”,

25.11.2019 r. – Udział w konferencji „Odnawialne źródła energii w walce ze smogiem” – UM Kraków,

25.11.2019 r. – 90-lecie Szkoły Górskiej w Łososinie Górnej,

26.11.2019 r. - Spotkanie informacyjno- szkoleniowe: MIR i KRUS – Chyżne,

28.11.2019 r. – Posiedzenie RP MIR w Krakowie,

28.11.2019 r. - Kurs z zakresu ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania oraz kwalifikacji osób do przeprowadzania uboju poza rzeźnią na użytek własny - biuro MIR w Nowym Sączu,

28.11.2019 r. – Konferencja „ Potencjał ekonomiczny chowu zwierząt ras zachowawczych w gospodarstwach rodzinnych i ich interakcje rynkowe w warunkach zrównoważonego rolnictwa” – Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu,

28.11.2019 r. – Szkolenie z zakresu RHD – dotacje przepisy sanitarne, weterynaryjne, skarbowe – biuro MIR w Wadowicach,

29.11.2019 r. - wyjazd zorganizowany przez biuro w Tarnowie i Nowym Sączu dla rolników na międzynarodową konferencję pt. "Marka terytorialna - jak ją kreować, wzmacniać i promować z korzyścią dla gospodarki turystycznej" – Kielce.

Źródła:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, www.cenyrolnicze.pl, www.farmer.pl, www.topagrar.pl, KRIR, KRUS, ARiMR, www.wiescirolnicze.pl, www.portalhodowcy.pl, www.bgzbnpparibas.pl, www.money.pl, www.sadyogrody.pl